

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. KOVO 27 D. NUTARIMO NR. 405 „DĖL VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2024 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Vaiko globos organizavimo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Vaiko globos organizavimo nuostatai):

1.1. Pakeisti 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7. Jei vaiko globa (rūpyba) nustatyta globos centre, o be tėvų globos likusio vaiko priežiūrą pagal bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį, sudarytą su globos centru, vykdo budintis ar nuolatinis globotojas, šio asmens pasirengimo prižiūrėti globos centro globojamus (rūpinamus) vaikus patikrinimas ir jo parinkimas be tėvų globos likusiam vaikui organizuojamas taip pat, kaip ir fizinių asmenų, norinčių globoti (rūpinti) vaiką, Nuostatų nustatyta tvarka. Išvados, rengiamos dėl budinčių ar nuolatinių globotojų pasirengimo, turinio reikalavimai nustatomi socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamame Globos centro veiklos apraše.“

1.2. Pakeisti 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9. Fizinis asmuo, norintis tapti vaiko globėju (rūpintoju), budinčiu ar nuolatiniu globotoju, arba fiziniai asmenys (sutuoktiniai), norintys tapti vaiko globėjais (rūpintojais), savo gyvenamosios vietos Tarnybos teritoriniam skyriui turi pateikti prašymą ir jame nurodyti savo vardą (-us), pavardę (-es), gimimo datą (-as), asmens kodą (-us), gyvenamosios vietos adresą, telefono ryšio numerį (-ius) (prireikus informacijai patikslinti) ir elektroninio pašto adresą (-us) (jei informaciją apie priimtus sprendimus pageidauja gauti elektroniniu paštu), pageidaujamų globoti (rūpinti), auklėti ar prižiūrėti vaikų skaičių, jų amžių, globos (rūpybos) rūšį, taip pat šiuos dokumentus arba jų kopijas:

9.1. sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos savo ir kartu gyvenančių vyresnių kaip šešiolikos metų asmenų medicininius pažymėjimus (forma Nr. 046/a), išduotus likus ne daugiau kaip dvylikai mėnesių iki prašymo dėl tapimo vaiko globėju (rūpintoju), budinčiu ar nuolatiniu globotoju pateikimo Tarnybos teritoriniam skyriui dienos;

9.2. kartu gyvenančių vyresnių kaip šešiolikos metų asmenų rašytinius sutikimus, kad fizinis asmuo arba sutuoktiniai taptų vaiko globėju (-ais) (rūpintoju (-ais)), budinčiu ar nuolatiniu globotoju, kuriuose nurodyti šių asmenų vardai, pavardės, gimimo datos, sutikimai, kad fizinis asmuo arba sutuoktiniai taptų vaiko globėju (-ais) (rūpintoju (-ais)), budinčiu ar nuolatiniu globotoju;

9.3. dokumentus, įrodančius, kad fizinis asmuo, norintis tapti budinčiu ar nuolatiniu globotoju, atitinka Socialinių paslaugų įstatymo 23 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytą sąlygą (vidurinį išsilavinimą patvirtinantį dokumentą, aukštojo mokslo baigimo diplomą);

9.4. dokumentus, įrodančius, kad fizinis asmuo, norintis tapti nuolatiniu globotoju, atitinka Socialinių paslaugų įstatymo 23 straipsnio 4 dalies 5 punkte nurodytą sąlygą (laikinosios globos (rūpybos) nustatymo faktą patvirtinantį dokumentą, teismo nutarties rezoliucinę dalį).“

1.3. Pakeisti 13.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„13.10. iš SPIS – duomenis apie globos (rūpybos) vykdymo ir (ar) vaiko priežiūros vykdymo laikotarpius (data (-os), nuo kurios (-ių) buvo paskirtas globėju (rūpintoju) ar vykdė vaiko priežiūrą; globėjo (rūpintojo) įgaliojimų nutrūkimo ar vaiko priežiūros pabaigos data (-os)), jei fizinis asmuo, norintis tapti šeimynos steigėju, dalyviu, atitinka Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nurodytą sąlygą arba fizinis asmuo, norintis tapti nuolatiniu globotoju, – Socialinių paslaugų įstatymo 23 straipsnio 4 dalies 5 punkte nurodytą sąlygą.“

1.4. Pakeisti 22.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„22.2. informacija apie asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar šeimynos steigėju, dalyviu, išsilavinimą (įgyto išsilavinimo ir (ar) kvalifikacijos pavadinimas, kvalifikacinis laipsnis), darbo ar vykdomos veiklos (-ų) pobūdį;“.

1.5. Pakeisti 24.1 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„24.1. parengia du vienodą teisinę galią turinčius Išvados dėl mokymus baigusio fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, egzempliorius, kurių vienas saugomas globos centre, o kitas per tris darbo dienas nuo Išvados parengimo dienos pasirašytinai įteikiamas fiziniam asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, jam atvykus į globos centrą. Fizinis asmuo, norintis tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, nepageidaujantis gauti Išvados originalo, gali kreiptis raštu arba elektroninių ryšių priemonėmis į globos centrą dėl Išvados kopijos pateikimo elektroniniu paštu (prašyme jie turi nurodyti vardą, pavardę, gimimo datą, elektroninio pašto adresą, kuriuo turi būti atsiųsta Išvados kopija) ir ją, pasirašytą elektroniniu parašu (arba pasirašyto dokumento skaitmeninę kopiją), turi elektroniniu paštu grąžinti subjektui, iš kurio ją gavo;“.

1.6. Pakeisti 24.4 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„24.4. jei teigiamoje Išvadoje nenurodytas konkretus vaikas, įvertina asmens išreikštą lūkestį dėl vaiko amžiaus, lyties, galimų globoti (rūpinti) ir auklėti vaikų skaičiaus, informaciją apie globojamus (rūpinamus) vaikus, kurių globėja (rūpintoja) paskirta vaikų globos (rūpybos) institucija, patikrina SPIS. Nustatęs vaiką, kurio geriausius interesus galima atitiktų globos (rūpybos) nustatymas pas pasirengusį globoti (rūpinti) vaiką fizinį asmenį ar globos centre, kai vaiko priežiūrą vykdytų nuolatinis globotojas:

24.4.1. siekdamas išsiaiškinti, ar nėra pradėtos vaikų globos (rūpybos) institucijoje globojamo (rūpinamo) vaiko globėjo (rūpintojo) keitimo ar įvaikinimo procedūros, raštu kreipiasi į Tarnybos teritorinį skyrių (nurodo vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, vaiko atstovą pagal įstatymą (juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas)), prašydamas pateikti informaciją, ar nėra pradėtos vaikų globos (rūpybos) institucijoje globojamo (rūpinamo) vaiko globėjo (rūpintojo)

keitimo ar įvaikinimo procedūros, ir, jei nėra, išklausti vaiko nuomonę dėl globėjo (rūpintojo) keitimo, įvertinti globėjo (rūpintojo) keitimo atitiktį geriausiems vaiko interesams ir pateikti Nuostatų 46 punkte nurodytą informaciją apie vaiką;

24.4.2. iš Tarnybos teritorinio skyriaus gavęs informaciją, kad vaiko globos (rūpybos) formos keitimas atitiks geriausiems vaiko interesams, kreipiasi į globos centro sudarytą globėjo (rūpintojo) parinkimo komisiją (toliau – Komisija), kuriai atlikus Nuostatų 43–45 punktuose nurodytus veiksmus ir parinkus vaikui globėją (rūpintoją), toliau vykdo Nuostatų 46–47 punktuose nurodytus veiksmus ir, jei vaiko globėju (rūpintoju) parinktas fizinis asmuo, gavęs jo sutikimą globoti (rūpinti) vaiką (nurodomas asmens vardas, pavardė, gimimo data bei vaiko, kurį asmuo sutinka globoti (rūpinti) vardas, pavardė, gimimo data), raštu teikia siūlymą keisti vaiko globos (rūpybos) formą Tarnybos teritoriniam skyriui, vykdančiam vaiko globos (rūpybos) priežiūrą (siūlyme nurodo vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, siūlymą keisti globos (rūpybos) formą, siūlomo globėjo (-ų) (rūpintojo (-ų)) vardą (-us), pavardę (-es), gimimo datą (-as), nuolatinės gyvenamosios vietos adresą);“.

1.7. Pakeisti 30.4 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„30.4. savivaldybės, kurios mero sprendimu nepilnametei motinai nustatyta globa (rūpyba), meras, jei nepilnametė motina susilaukia vaiko jos globos (rūpybos) laikotarpiu;“.

1.8. Pakeisti 35.4 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„35.4. informaciją (jeigu ją turi) apie vaiko artimuosius giminaičius, kitus giminaičius ir asmenis, su vaiku susijusius emociniais ryšiais (vardą, pavardę, giminystės ryšį (nurodomas giminystės ryšio pavadinimas), gyvenamosios vietos adresą, kontaktinius duomenis (telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą);“.

1.9. Papildyti 35.9 papunkčiu:

„35.9. informaciją apie atliktus veiksmus, nurodytus Nuostatų 33.1 papunktyje, (nurodoma asmenų, kuriems buvo pranešta apie galimą vaiko globą (rūpybą), vardai, pavardės, ryšys su vaiku, jų nuomonė dėl vaiko globos (rūpybos), jei Tarnybos teritorinis skyrius turi informaciją apie vaiko artimuosius giminaičius, kitus giminaičius ir asmenis, su vaiku susijusius emociniais ryšiais, tačiau dėl galimos vaiko globos (rūpybos) su jais susisiekti nepavyko – jų vardai ir pavardės bei priežastys ir (ar) aplinkybės, dėl kurių susitikti nepavyko).“

1.10. Pakeisti 39 punktą ir jį išdėstyti taip:

„39. Komisiją sudaro ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 9 nariai. Atstovus deleguoja savivaldybės administracija, Tarnybos teritorinis skyrius ir globos centras, kurio bent vienas atstovas turi būti Tarnybos atestuotas asmuo. Jei bent viena iš šiame punkte nurodytų įstaigų deleguoja daugiau nei vieną atstovą, kitos šiame punkte nurodytos įstaigos turi deleguoti po tokį patį atstovų skaičių. Komisijos posėdis laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip pusė Komisijos narių. Jei Komisija sudaryta iš 3 asmenų, Komisijos posėdyje turi dalyvauti visi Komisijos nariai, o Komisijos posėdyje dalyvaujant lyginiam Komisijos narių skaičiui ir balsams dėl sprendimo priėmimo pasiskirsčius po lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas.“

1.11. Papildyti 44.2¹ papunkčiu:

„44.2¹. nustatant likusio be tėvų globos vaiko nuolatinę globą (rūpybą) globos centre, likęs be tėvų globos vaikas atitinka bent vieną iš Socialinių paslaugų įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje nurodytų požymių;“.

1.12. Pakeisti 44.8 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„44.8. globėjas (rūpintojas) yra išklauses specializuotą pasirengimo globai ir įvaikinimui mokymų, vykdomų pagal programą, kurią tvirtina ir kurios reikalavimus nustato Tarnybos direktorius, dalį;“.

1.13. Pakeisti 54 punktą ir jį išdėstyti taip:

„54. Paaiškėjus, kad savivaldybės teritorijoje, kurioje nustatytas likęs be tėvų globos vaikas, nėra fizinio asmens, galinčio jį globoti (rūpinti), budinčių ar nuolatinių globotojų, galinčių jį prižiūrėti, ar šeimos, galinčios jį globoti (rūpinti), globos centras SPIS ieško asmens, pasirengusio globoti (rūpinti) tą vaiką, ir, juos nustatęs, kreipiasi į atitinkamos savivaldybės globos centrą, kuriame minėti asmenys baigė mokymus ir gavo Išvadą dėl galimybės juos paskirti vaiko globėjais (rūpintojais).“

1.14. Pakeisti 72.2.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„72.2.2. laikinąjį globėją (rūpintoją) siūloma paskirti nuolatiniu vaiko globėju (rūpintoju), atsiradus nuolatinės globos (rūpybos) pagrindams arba keičiant vaiko globėją (rūpintoją) atsiradus globėjo (rūpintojo) atleidimo pagrindams, nurodytiems Civilinio kodekso 3.246 straipsnio 1 dalyje;“.

1.15. Pakeisti 78 punktą ir jį išdėstyti taip:

„78. Tarnybos teritorinis skyrius, gavęs pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą arba pats nustatęs, kad vaiko globėjas (rūpintojas) galimai netinkamai atlieka pareigas, neužtikrina globojamo (rūpinamo) vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugos, naudojasi savo teisėmis savanaudiškais tikslais, atlikęs vaiko situacijos vertinimą ir nustatęs pagalbos vaikui poreikį ar vaiko apsaugos poreikį, ne vėliau kaip kitą darbo dieną elektroninių ryšių priemonėmis apie tai informuoja globėju (rūpintoju) ir vaikui paslaugas teikiančią globos centrą dėl intensyvios pagalbos teikimo poreikio vaikui ir (ar) globėju (rūpintoju) įvertinimo (informuodamas nurodo globojamo (rūpinamo) vaiko vardą, pavardę, gimimo datą bei jį globojančio (rūpinančio) ar prižiūrinčio asmens vardą, pavardę, gimimo datą, nuolatinės gyvenamosios vietos adresą), ir per dešimt darbo dienų organizuoja neeilinę vaiko globos (rūpybos) peržiūrą galimoms priežastims nustatyti ir sprendimams dėl globėju (rūpintoju) reikalingos pagalbos arba jo atleidimo ar nušalinimo nuo globėjo (rūpintojo) pareigų priimti. Jei dėl vaiko globėjo (rūpintojo) veiksmų kyla realus pavojus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, Tarnyba privalo imtis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme nurodytų veiksmų.“

1.16. Pakeisti 86 punktą ir jį išdėstyti taip:

„86. Atsiradus Civilinio kodekso 3.255 straipsnio 3–4 punktuose nustatytiems vaiko laikinosios globos (rūpybos) pabaigos pagrindams arba vaiką pripažinus emancipuotu, Tarnybos teritorinis skyrius, gavęs teismo nutartį dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ar teismo sprendimą dėl vaiko įvaikinimo arba pripažinimo veiksniu, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo teismo nutarties (sprendimo) įsiteisėjimo arba skubaus vykdymo dienos, vaiko

laikinąją globą (rūpybą) nustačiusios savivaldybės merui raštu pateikia nurodymą panaikinti vaiko laikinąją globą (rūpybą), kurio formą tvirtina Tarnybos direktorius.“

1.17. Pakeisti 87 punktą ir jį išdėstyti taip:

„87. Savivaldybės meras, gavęs Nuostatų 84.1, 84.2 papunkčiuose ar 85, 86 punktuose nurodytą nurodymą panaikinti vaiko laikinąją globą (rūpybą), per tris darbo dienas nuo jo gavimo dienos priima potvarkį dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) pabaigos, kuriame nurodo vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, vaiko atstovo pagal įstatymą duomenis (jei vaiko atstovas pagal įstatymą – fizinis asmuo, nurodo jo vardą, pavardę, gyvenamosios vietos adresą, o jei vaiko atstovas pagal įstatymą – juridinis asmuo, – jo pavadinimą, buveinės adresą), vaiko tėvų vardus, pavardes, gimimo datas, gyvenamosios vietos adresą (išskyrus Nuostatų 86 punkte nurodyto nurodymo teikimo atveju) ir laikinosios globos (rūpybos) panaikinimo pagrindą.“

2. Nustatyti, kad:

2.1. šis nutarimas įsigalioja 2024 m. liepos 1 d.;

2.2. iki šio nutarimo įsigaliojimo pradėtos vaiko globos (rūpybos) organizavimo procedūros baigiamos pagal Vaiko globos organizavimo nuostatų nuostatas, galiojusias iki 2024 m. birželio 30 d.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras